

VENDIM
Nr.591, datë 18.8.2011

**PËR MIRATIMIN E RREGULLORES “PËR NIVELET E LEJUARA TË
PËRQENDRIMIT TË RADONIT NË NDËRTESA DHE UJË, NIVELET UDHËZUESE
TË RADIOBËRTHAMAVE NË MATERIALET E NDËRTIMIT, SI DHE NIVELET E
LEJUARA TË RADIOBËRTHAMAVE NË USHQIME DHE PRODUKTE
KOZMETIKE”**

Në mbështetje të nenit 100 të Kushtetutës, të nenit 9 të ligjit nr.8025, datë 9.11.1995 “Për mbrojtjen nga rrezatimet jonizuese”, të ndryshuar, me propozimin e Ministrit të Shëndetësisë, Këshilli i Ministrave

VENDOSI:

1. Miratimin e rregullore “Për nivelet e lejuara të përqendrimit të radonit në ndërtesa dhe ujë, nivelet udhëzuese të radiobërthamave në materialet e ndërtimit, si dhe nivelet e lejuara të radiobërthamave në ushqime dhe produkte kozmetike”, sipas tekstit që i bashkëlidhet këtij vendimi.

2. Ngarkohen Ministria e Shëndetësisë dhe Komisioni i Mbrojtjes nga Rrezatimet për zbatimin e këtij vendimi.

Ky vendim hyn në fuqi pas botimit në Fletoren Zyrtare.

KRYEMINISTRI
Sali Berisha

RREGULLORE
PËR NIVELET E LEJUARA TË PËRQENDRIMIT TË RADONIT NË NDËRTESA DHE UJË,
NIVELET UDHËZUESE TË RADIOBËRTHAMAVE NË MATERIALET E NDËRTIMIT, SI
DHE NIVELET E LEJUARA TË RADIOBËRTHAMAVE NË USHQIME DHE PRODUKTET
KOZMETIKE

Neni 1
Objekti i rregullore

Objekti i kësaj rregulloreje është përcaktimi i niveleve të lejuara për përqendrimin e radonit në ndërtesa dhe ujë, radiobërthamave në ushqime dhe materialet e ndërtimit, si bazë për mbrojtjen e publikut, personave të ekspozuar profesionalisht, dhe mjedisit nga ekspozimi ndaj rrezatimeve jonizuese.

Neni 2
Maksimumi i lejuar i përqendrimit të radonit në ndërtesat e banimit, publike dhe vendet e punës

Në ndërtesat e reja mesatarja vjetore e përqendrimit të radonit në mjediset e brendshme duhet të jetë jo më shumë se 200 Bq/m³. Në vendet e punës në ndërtesa të reja, të cilat përdoren më shumë se 80% të kohës së punës, mesatarja vjetore e përqendrimit të radonit gjatë orëve të punës duhet të jetë jo më shumë se 200 Bq/m³.

Nëse ndërtesa e re e vendit të punës përdoret më pak se 80% të kohës së punës mesatarja vjetore e përqendrimit të radonit gjatë kohës së punës duhet të jetë jo më shumë se 400 Bq/m³.

Mesatarja vjetore e përqendrimit të radonit në mjediset e brendshme të ndërtuara përpara

vitit 2000 duhet të jetë jo më shumë se 400 Bq/m³.

Neni 3

Maksimumi i lejuar i përqendrimit të radonit dhe radiobërthamave në ujin e pijshëm

1. Në ujin e pijshëm, duke përfshirë gjithë sistemin e shpërndarjes së tij, ujin e paketuar dhe ujin i cili përdoret për përgatitjen e ushqimeve, do të aplikohen këto norma të përqendrimit të radonit:

- a) Përqendrimi i radonit në ujin e pijshëm duhet të jetë jo më shumë se 100 Bq/l kur:
 - i) mesatarja ditore totale e konsumuar është mbi 10 m³ ujë;
 - ii) shërben për 50 ose më shumë persona;
 - iii) shpërndahet si pjesë e aktiviteteve industriale ushqimore ose tregtare;
- b) Përqendrimi për radiobërthamat emetuese alfa duhet të jetë jo më shumë se 0.1 Bq/l;
- c) Përqendrimi për radiobërthamat emetuese beta duhet të jetë jo më shumë se 1 Bq/l.

Neni 4

Udhëzuesi për nivelin e lejuar të indekseve të aktivitetit të radiobërthamave në materialet e ndërtimit dhe produktet e ndërtimit

1. Udhëzuesi për nivelin e lejuar të indekseve të aktivitetit të radiobërthamave në materialet e ndërtimit dhe produktet e ndërtimit bazohet në dozën e lejuar efektive prej 1mSv në vit për publikun.

2. Materialet e ndërtimit dhe produktet e ndërtimit përdoren pa kufizim për çdo sasi, nëse indeksi i aktivitetit nuk kalon vlerën 1 sipas formulës së mëposhtme:

$$I = \frac{aRa}{300} + \frac{aTh}{200} + \frac{aK}{3000}$$

(aRa, aTh, aK janë përqendrimit e Ra-226, Th-232, K-40 në Bekerel për kilogram)

3. Materialet e ndërtimit dhe produktet e ndërtimit përdoren për ndërtimin e rrugëve dhe bankinave, nëse indeksi i aktivitetit nuk kalon vlerën 1 sipas formulës së mëposhtme.

$$I = \frac{aRa}{700} + \frac{aTh}{500} + \frac{aK}{8000} + \frac{aCs}{2000}$$

(aRa, aTh, aK, aCs janë përqendrimit e Ra-226, Th-232, K-40 dhe Cs-137 në Bekerel për kilogram)

4. Materialet e ndërtimit dhe produktet e ndërtimit përdoren për mbushje dhe nivelim, nëse indeksi i aktivitetit nuk kalon vlerën 1 sipas formulës së mëposhtme

$$I = \frac{aRa}{2000} + \frac{aTh}{1500} + \frac{aK}{20000} + \frac{aCs}{5000}$$

(aRa, aTh, aK, aCs janë përqendrimit e Ra-226, Th-232, K-40 dhe Cs-137 në Bekerel për kilogram)

5. Nivelet e mësipërme janë nivele udhëzuese, por në çdo rast dhe për çdo skenar të mundshëm lidhur me ekspozimet ndaj rrezatimeve duhet që doza efektive për publikun prej 1mSv në vit të mos kalohet.

6. Vlerësimi për nivelin e lejuar të radiobërthamave në skrape të kontrollohet bazuar në nivelin prej 1mSv në vit të dozës efektive së lejuar për publikun sipas metodikave të miratuara nga Komisioni i Mbrojtjes nga Rrezatimi (KMR).

Kompanitë që punojnë me shkrirjen e skrapeve duhet të sigurojnë kontroll të tyre para shkrirjes dhe në import-eksportet e tyre nga Shqipëria, si dhe të metaleve të shkrira.

Neni 5

Nivelet e lejuara për përqendrimin e radiobërthamave në ushqime dhe produktet kozmetike

1. Nivelet e lejuara do të aplikohen për ushqimet dhe produktet kozmetike që prodhohen në vend, importohen apo eksportohen. Këto nivele përfshijnë radiobërthamat kryesore për ekspozim të mundshëm të publikut.

2. Përqendrimet kufi të radiobërthamave kryesore në ushqime dhe produkte kozmetike janë:

Radiobërthamat në ushqime dhe produktet kozmetike fëmijë	Ushqime të destinuara për konsum të përgjithshëm	Qumësht dhe ushqime për
	dhe produktet kozmetike Përqendrimet në kBq/kg	kBq/kg
Cs-134, Cs-137, Ru-103	1	1
Ru-106, Sr-89	1	1
I-131	1	0.1
Sr-90	0.1	0.1
Am-241, Pu-238, Pu-239	0.01	0.001

Neni 6

Vlerësimi i niveleve të lejuara

1. Vlerësimi i këtyre niveleve bëhet nga institucione të njohura nga Komisioni i Mbrojtjes nga Rrezatimi (KMR).

2. Komisioni i Mbrojtjes nga Rrezatimi (KMR), përcakton kriteret për institucionet, të cilat kryejnë matjet dhe lëshojnë certifikatat përkatëse.

3. Metodika e matjeve të niveleve të lejuara miratohet nga Komisioni i Mbrojtjes nga Rrezatimi (KMR), me propozim të institucioneve të cilat realizojnë matjet.

4. Matjet e kryera janë subjekt i inspektimit nga ana e inspektorëve të Zyrës së Mbrojtjes nga Rrezatimi (ZMR). Inspektorët verifikojnë personat juridikë e fizikë nëse ato kanë certifikatat përkatëse në lidhje me nivelin e lejuar.